

Представлена обобщенная научная информация относительно разведения по линиям в молочном скотоводстве. Установлено, что линии создают внутреннюю структуру породы, препятствуют бессистемному родственному разведению. Разведение по линиям способствует целенаправленному совершенствованию хозяйственно-полезных качеств групп животных на основании использования системы отбора и подбора.

Линия, родоход, подбор, подбор, генотип, инбридинг

LINES IN FRAME OF BLACK — MOTLEY BREED (RACE) OF THE WESTERN REGION OF UKRAINE. T.J. Bobrushko, M.N. Kolta, V.V. Gumenjuk, L.N. Kulish

The generalized scientific information concerning delution on lines of lactic cattle breeding is submitted. It is fixed, that lines levelop the intrinsic frame of breed (race), interfere unsystematic with close breeding. Breeding of lines promotes targeted perfection of farming-valuable qualities animal groups on the grounds of use the system of selection and picking.

The Line, pedigree, selection, genotype, inbreeding

УДК 636.2.082.12

Г.П. БОНДАРЕНКО

Луганський національний аграрний університет

ВПЛИВ ЛІНІЙНОЇ НАЛЕЖНОСТІ НА МОЛОЧНУ ПРОДУКТИВНІСТЬ КОРІВ УКРАЇНСЬКОЇ ЧОРНО-РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ

Досліджено показники молочної продуктивності корів української чорно-рябої молочної породи різних ліній, що належать ВАТ "Племінний завод "Більшовик" Донецької області. За результатами дисперсійного аналізу виявлено достовірний вплив лінійної належності на молочну продуктивність.

Українська чорно-ряба молочна порода, молочна продуктивність, розведення за лініями, дисперсійний аналіз

Значним селекційним досягненням вітчизняних вчених і практиків є створення й апробація української чорно-рябої молочної породи. Цілеспрямоване конструювання розгазуженої і водночас раціональної внутріпородної структури значною мірою зумовлює прогресивний розвиток породи [1]. Нині близько 70% поголів'я

© Г.П. Бондаренко, 2005

Розведення і генетика тварин. 2005. Вип. 38

української чорно-рябої молочної породи належить до центрально-східного внутріпорідного типу (київський, харківський і подільський заводські типи) [2]. Разом з тим відбувається інтенсивний процес розповсюдження новоствореної породи в зоні традиційного розведення червоної степової худоби. Тому вивчення продуктивних якостей тварин нової породи в популяціях, що акліматизовані в регіоні Донбасу, представляє значний теоретичний і практичний інтерес.

Матеріал і методика досліджень. Матеріалом для досліджень були дані первинного зоотехнічного та племінного обліку поголів'я 267 корів української чорно-рябої молочної породи, що належать ВАТ "Племінний завод "Більшовик" Ясинуватського району Донецької області.

Статистичну обробку результатів досліджень виконували загальноприйнятими методами біометричного аналізу на ПЕОМ за допомогою пакета статистичних функцій табличного редактора MS Excel.

Результати досліджень. Групування тварин племзаводу за лінійною належністю дало змогу виявити представниць 11 ліній і споріднених груп української чорно-рябої молочної породи (табл. 1). Характеристика корів піддослідного стада за продуктивністю свідчить про її достатньо високий рівень взагалі і порівняно з існуючими вимогами породних стандартів за першу та повновікову лактації зокрема.

Найвищою продуктивністю характеризувалися жіночі нащадки бугаїв традиційних голштинських ліній Р.Соверінга, С.Т.Рокіта, Айвенго та Елевейшна. Високу молочність (5034 кг за першу та 5704 кг за кращу лактації) вдало поєднано з жирномолочністю (відповідно 3,95 і 4,02%) в лінії Астронавта — однієї з перших апробованих вітчизняних ліній новоствореної породи. Лінійна диференціація стада за показниками молочної продуктивності підтвердилася результатами дисперсійного аналізу (табл. 2).

Наведені дані свідчать про достовірний вплив лінійної належності на продуктивність за першу і кращу лактації: понад 30% варіації надоїв і кількості молочного жиру та 14–16% варіації жирності молока тварин в умовах стада племзаводу зумовлено належністю до певної лінії чи спорідненої групи. Аналізуючи комбінаційну здатність ліній у піддослідному стаді, слід відзначити вдалі поєднання. Так корів із рекордно високою молочною продуктивністю за першу лактацію (понад 6000 кг) отримано в кросах С.Т.Рокіта × Сітейшна, Р.Соверінга × Астронавта, Р.Соверінга × Телсті, Р.Соверінга × Бутмейке, Хановера × Астронавта, Хановера × Р.Соверінга.

1. Продуктивність корів української чорно-рябої молочної породи різних ліній

Лінія, n	Перша лактація			Краща лактація			
	надій, кг	жирність молока, %	молочний жир, кг	надій, кг	жирність молока, %	молочний жир, кг	
Судіна 1698624.75, n=62	M±m Cv, %	4670±110 18,5	3,75±0,008 1,71	175,2±4,1 18,2	4930±126 20,1	3,76±0,01 2,01	185,3±4,7 19,9
С.Т.Рокіта 252803, n=8	M±m Cv, %	5864±372 17,9	3,99±0,063 4,5	234±14,2 17,2	6410±308 13,6	4,01±0,10 7,1	257±12,8 14,1
Метта 1392858, n=28	M±m Cv, %	5293±129 12,9	3,75±0,011 1,5	198,6±4,7 12,5	5449±130 12,7	3,78±0,025 3,5	206,2±5,6 14,5
Айвенга 1189870, n=10	M±m Cv, %	5912±322 17,2	3,86±0,065 5,3	228,1±13,7 18,9	6213±517 26,3	4,10±0,071 5,5	254,7±23,8 29,5
Р.Соверінга 198998, n=13	M±m Cv, %	6078±299 17,7	3,87±0,062 5,8	235,2±10,2 15,7	6597±315 17,2	3,86±0,070 6,5	254,5±12,3 17,4
Хановера 1629391, n=18	M±m Cv, %	4767±226 20,1	3,79±0,055 6,1	180,7±8,8 20,7	5395±298 23,4	3,93±0,060 6,5	212,0±12,8 25,6
Чіфа 1427381, n=22	M±m Cv, %	4120±218 26,6	3,83±0,029 3,6	157,8±7,8 24,9	5069±217 25,0	3,81±0,027 3,4	193,1±7,9 23,7
Телсті 288790, n=36	M±m Cv, %	4856±116 14,4	3,79±0,026 4,1	184,1±4,8 15,6	5303±145 16,5	3,85±0,039 6,1	204,1±5,4 16,0
Елевейшна 1491007, n=12	M±m Cv, %	5632±438 27,0	3,87±0,052 4,6	217,8±16,8 26,7	5987±403 23,3	3,95±0,066 5,8	236,7±15,8 23,1
Астронавта 1458744, n=18	M±m Cv, %	5034±238 20,1	3,95±0,076 8,2	198,7±8,5 18,3	5704±328 24,4	4,02±0,064 6,8	229,3±12,1 22,4
Старбака 352790, n=40	M±m Cv, %	4106±145 22,4	3,75±0,037 6,3	153,9±5,6 22,8	4717±146 19,5	3,77±0,033 5,6	177,9±5,6 20,0
В серед- ньому, n=267	M±m Cv, %	4834±67 22,8	3,81±0,012 5,0	184,0±2,6 23,1	5247±73 22,8	3,84±0,013 5,5	201,4±2,9 23,7

Висновки. Гурт корів української чорно-рябої молочної породи ВАТ “Племінний завод “Більшовик” консолідовано за розвитком основних показників молочної продуктивності і наближено до відповідних цільових стандартів, що свідчить про вдалу акліматизацію та адаптацію породи до нових кліматичних і кормових умов.

Достовірність впливу лінійної належності на показники молоч-

2. Результати дисперсійного аналізу впливу лінійної належності на показники молочної продуктивності

Показники впливу	Перша лактація			Краща лактація		
	надій, кг	жирність молока, %	молочний жир, кг	надій, кг	жирність молока, %	молочний жир, кг
$\eta^2_x, \%$	30,88***	14,62***	35,44***	28,83***	16,21***	33,48***
F _{фактичне}	11,43	4,38	14,05	10,37	4,95	12,88
F _{критичне}	1,87	1,87	1,87	1,87	1,87	1,87

ної продуктивності свідчить про ефективність лінійного розведення та вказує на доцільність урахування комбінаційної здатності ліній у подальшій селекційно-племінній роботі з породою.

1. *Формування внутріпородних типів молочної худоби* / В.П. Буркат, М.Я. Єфіменко, О.Ф. Хаврук, В.Б. Блізніченко. — К.: Урожай, 1992. — 200 с.

2. *Генетика, селекція и біотехнологія в скотоводстві* / М.В. Зубец, В.П. Буркат, Ю.Ф. Мельник и др. — К.: БМТ, 1977. — 722 с.

ВЛИЯНИЕ ЛИНЕЙНОЙ ПРИНАДЛЕЖНОСТИ НА МОЛОЧНУЮ ПРОДУКТИВНОСТЬ КОРОВ УКРАИНСКОЙ ЧЕРНО-ПЕСТРОЙ МОЛОЧНОЙ ПОРОДЫ. Г.П. Бондаренко

Изучены показатели молочной продуктивности коров украинской чёрно-пёстрой молочной породы различных линий, принадлежащих ОАО "Племенной завод "Большевик" Донецкой области. По результатам дисперсионного анализа выявлено достоверное влияние линейной принадлежности на молочную продуктивность.

Українська чорно-пестра молочна порода, молочна продуктивність, розведення по лініям, дисперсійний аналіз

THE INFLUENCE OF LINE ON MILK PRODUCTIVITY OF COWS OF UKRAINIAN BLACK-AND-WHITE DAIRY BREED. G. P. Bondarenko

Milk productivity of cows of Ukrainian Black-and-White dairy breed various lines belonging to VAT "Pleminniy zavod" Bilshovik" Donetsk oblast has been studied. Results of variance analysis have shown significant influence of line on milk performance.

Ukrainian Black-and-White dairy breed, milk productivity, line-breeding, analysis